

Pootgoedteler ontwerpt eigen loofdoodprogramma

Pootgoedteler Ralph Hack uit Dinteloord (NB) neemt in de maanden juni en juli wekelijks een monster van zijn pootgoedpercelen. De gegevens verwerkt hij in zijn zelf ontworpen loofdodingsprogramma. Op deze manier probeert hij het best mogelijke tijdstip van loofdoding te bepalen.

Ralph Hack: "Ik wil een zo'n precies mogelijk beeld uit mijn monster halen en daarvoor moet je op tijd beginnen met proefmonsters. Geen enkele partij is immers egaal."

16-Jul						23-Jul							
Perceel						Perceel							
Fontane						Fontane							
Aantal meters						Aantal meters							
2 x 1,33						2 x 1,33							
Aantal knollen per plant						Aantal knollen per plant							
9,143						9,083							
	Aantal				Bedrag		Aantal				Bedrag		
Maat	knollen	%	kg	-0,15%	Prijs	per ha €	Maat	knollen	%	kg	-0,15%	Prijs	per ha €
60/+	0	0	0	0	15,50	0	60/+	0	0	0	0	15,5	0
55/60	0	0	0	0	17,23	0	55/60	3	2	0,46	0,39	17,23	336,85
50/55	9	6	0,92	0,78	21,98	859,42	50/55	13	9	1,34	1,14	21,98	1.251,76
45/50	30	20	2,40	2,04	27,65	2.820,30	45/50	37	25	2,70	2,30	27,65	3.172,84
40/45	46	30	2,66	2,26	27,65	3.125,83	40/45	49	32	2,90	2,47	27,65	3.407,86
35/40	33	22	1,30	1,11	27,65	1.527,66	35/40	31	21	1,20	1,02	27,65	1.410,15
28/35	22	14	0,54	0,46	35,27	809,45	28/35	15	10	0,34	0,29	35,27	509,65
25/28	12	8	0,12	0,10	0	0	25/28	3	2	0,03	0,03	0	0
0/25	0	0	0	0	0	0	0/25	0	0	0,04	0,03	0	0
Totaal	152	100	7,94	6,749			Totaal	151	100	9,01	7,659		
Totaal per ha			39,7	33,745	ton	9.142,66	Totaal per ha			45,05	38,293	ton	10.089,11
28/55			39,1	33,235	ton	9.142,66	28/55			42,4	36,04	ton	9.752,26

In dit overzicht is te zien hoe het ras Fontane in een week tijd groeit. Het monster links is genomen op 16 juli 2013, het monster rechts op 23 juli 2013. Hack telt en weegt de knollen binnen elke maat nauwkeurig. De prijs is het driejarige gemiddelde van de prijs die Hack zelf ontvangen heeft. De prijs is inclusief premie, maar exclusief vergoedingen (bewaarvergoeding, opzakvergoeding). Omdat Hack Fontane aflevert in de maat 35/50, heeft hij daar steeds dezelfde prijs voor genomen. Hack vindt zijn systeem vooral handig om er het juiste moment van loofddoding mee te bepalen.

Ralph Hack heeft samen met zijn ouders een akkerbouw bedrijf in Dinteloord. Tot 2009 teelde het bedrijf 4 ha pootaardappelen. Toen Ralph vijf jaar geleden van school kwam, werd de pootgoedtak flink uitgebreid, tot 92 ha nu. De pootgoedteelt is daarmee de spreekwoordelijk kurk onder het bedrijf geworden. En dat vraagt volgens Ralph ook om een gedegen registratie van teeltgegevens die het bedrijf verder vooruit kunnen helpen. Om die reden – 'meten is weten' – heeft hij een aantal jaren geleden een handig rekenprogramma'tje voor de loofddoding gemaakt. Met de gegevens van een groot aantal proefmonster kan hij zo zeer nauwkeurig het optimale loofddodingstijdstip bepalen.

Monsters en digitaliseren

Hack neemt monsters zodra hij aan een plant één knol kan vinden in de maat 55+. Hiervoor heeft hij in de veldspuit een aardappelmaatje liggen. Geregeld stapt hij tijdens het spuiten af om een plant op te trekken en te kijken wat er onder hangt. Vindt hij een 55+ knol, dan neemt hij een monster. Elke week opnieuw, op dezelfde plaats. Hiervoor zet hij een vlag in

het veld om de juiste plaats terug te kunnen vinden. "Ik wil een zo'n precies mogelijk beeld uit mijn monster halen en daarvoor moet je op tijd beginnen met proefmonsters. Geen enkele partij is immers egaal", zo stelt Hack. De pootgoedteler neemt het monster – 2 x 1,33 m in één rug – mee naar het erf en deelt ze daar op in de maten 28/35, 35/40, 40/45, 45/50, 50/55, 55/60 en 60+. Vervolgens worden ze geteld en per maat gewogen. Al deze gegevens worden daarna in een Excelbestand ingevoerd. Behalve het percentage knollen per maatverdeling en het gewicht per maatverdeling, heeft Hack ook een kolom '-15%' toegevoegd, rekening houdend met een opbrengstverlies van 15% vanwege onder meer spuitpaden en tarra. Daarnaast heeft hij de gemiddelde uitbetalingsprijs (van zijn eigen pootgoed) toegevoegd, waardoor hij per week het saldo van het gewas kan zien 'groeien'.

Howel het programma prima werkt, kan het volgens Hack nog wel wat uitgebreider en verfijnder. "Ik zou nog wel een prognose willen hebben van de maat waarin mijn knollen een week later zitten, bijvoorbeeld in de vorm van een grafiek. Daardoor kan ik nog

beter inschatten hoeveel het gewas in een week nog groeit."

Optimale maatsortering

De ondernemer ziet veel voordelen in zijn 'digitale' manier van werken. „Doordat ik de meerjarig gemiddelde prijs per maat invoer, zie ik meteen wat een bepaalde maat op kan brengen. Ook kan ik nu ook heel precies bepalen wanneer ik welk ras doodmaak. Een Spunta mag bijvoorbeeld meer grotere knollen hebben dan een Agria; grote Spunta's worden immers ook nog goed betaald. Verder zie ik elke week in één oogopslag wat een bepaald ras in saldo gegroeid is.“ Hoewel Hack erkent dat er behoorlijk veel tijd gaat zitten in het monsteren, tellen en wegen, vindt hij dit extra werk zonder meer de moeite waard. "En daarbij, ik neem steeds maar één monster per perceel op dezelfde locatie. Dat is genoeg om het moment van loofddoding te bepalen. Als je ook de kilo-opbrengst wilt bepalen, dan moet je wel op meerdere plaatsen monsteren. Maar dat is niet mijn hoofddoel. Mij gaat het om de maatsortering en het aantal knollen binnen de maat." ■

Uitbetaling per kilo of per stuk?

De pootgoedsector bestudeert momenteel de mogelijkheden om pootaardappelen niet meer per kilo maar per stuk uit te betalen. Dit zou de kwaliteit van het pootgoed een impuls moeten geven (onder andere door verkorting van het groeiseizoen, waardoor de ziektedruk -met name Erwinia - lager kan worden). Hack volgt de berichtgeving hierover op de voet. "Ik vind uitbetalen per stuk nog niet zo verkeerd. Je hoeft dan niet meer het maximale aantal knollen aan de bovenkant van 45/55 te hebben. Een knol in de maat 35/40 is dan net zoveel waard als een knol in de maat 45/50. Je kunt dan met minder kilo's eenzelfde financiële opbrengst halen. Bovendien is het groeiseizoen korter en hoeft je

minder kilo's te verplaatsen", zo redeneert hij. Als nadelen ziet hij de aanschaf van (dure) telmachines en het wisselen van de gewichten. Verder wordt het inschatten van transport ook lastiger door de verschillende volumes. Ook vraagt Hack zich af of automatiseringsprogramma's zulke grote getallen wel aankunnen. Waar Hack ook wel wat voor voelt, is in meerdere maten gaan verkopen. „Geen 35/50, maar 35/45 en 45/50. Dan weet de consumptieteler wat hij koopt. Wel zal hij dan meer moeten betalen voor de maat 35/45, want deze wegen voor de pootgoedteler minder. Daarentegen hoeft de consumptieteler ook minder kilo's te planten dus komt hij op de zelfde kosten uit."

Bedrijf

Ralph Hack (25) heeft samen met zijn ouders een maatschap. Het bouwplan bestaat uit: 92 ha pootaardappelen (13 verschillende rassen voor 3 handels-huizen), 38 ha eerstejaars plantuien, 8 ha consumptieaardappelen, 17 ha witlofwortelen, 8,5 ha tarwe, 8,5 ha bieten en 6 ha knolselderij.